

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طشره ایچون
بر سنه لك آبونہ سی ۳۲ غروشددر .
یومی (معلومات) غزته سنه آبونہ
اولنلره مجانا آهدا اولنور .
صحائفی بالجله ارباب قلمه آچیقدر . هر الی
قلم طوتان یازده ییلیر .
اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRÉ
IRTIKA

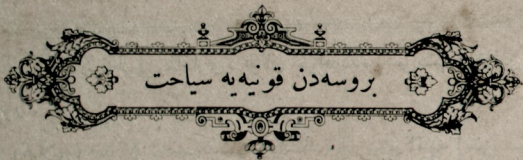
ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و اکلنجلی فقراتدن باحث مصور
جریده در .
هر نوع خصوصیات ایچون غزته نك مدیری
سمادتلو طاهر بک افندی حضرتلرینه مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پارہ یه در

نسخه سی : ۲۰ پارہ یه در

سیاح : محمدضیا

[۱۱۵ نجی نسخه مزدن مابعد]

خداوندگار ولایتی ادوار مختلفه تاریخیه بر جوق وقایع جولانگاه حاست اولدینی ایچون کرک یونان قدیم مورخین و شعرا سی و کرک قرون سائر وقایع نویسانی بوقطعه حقنده اجرای تبعاندن خالی قالمشدر .

فی الحقیقه، بوقدر شهرت شایه سی اولان اراقلم نظر تدقیق و تبیین دور طو توملامی در . بقیر ، کتابک مقدمه سنده دخی ذکر و بیان ابتدیکم وجهله ، بوحوالی حقنده کی معلوماً یز یک نقصان، عادتاً برده مجهولیت آرقه سنده قالمشدر . مملکتی، طوغوب بیودیکی خلک باکی سومک ، همده حقیه سومک اوطوپراغک احوال جغرافیه و تاریخیه سنده پیدای وقوف الیه اولور .

اورویالیر ، بیکلرجه لیرا صرف ایدوب کندی مملکتلرنده و کرک قطعات اجنیده طولاشیورلر ، کوردکلری حتی که اهمیت کورین شیلری دفتر خاطراته قید اتمدن کجیورلر ؛ ممکن اولورسه بونلری نشر ایدیورلر ، بوسورته انسانی بشره خدمته همده خدمات مقبولده بولئیورلر .

بیوک بردفینه ثروت اولان مملکتلری نهدن اوکریمه ؟

ایشته بوخاطرلر، بزه بروسه سیاحت بروغرامی تعدیل ایتدیردی . بناء علیه تاریخ نقطه سندن شایان زیارت و تدقیق اولان بلاد و قصباتی دخی زیارت اتمک قرار وردک . سیاحتمن (کلیک) ghio و حوالیسنه قدر ارزاندی .

قاطرلی طاغیرلندن ایریلن برشعبه نک شرق جهته یاصلانان کلیک قصبه سی . تاریخ قدیمده اسمی مذکور اولان Cius بلده سنک برقمی اشغال اتمشدر . کلیکک ازمئه قدیمده کوزل برلجانی وارمش ، بولجان مرور زمان الیه طولش وبلا آخره بانجه حاله کنورلمشدر .

مع مافی ، شمدیکی لیمای دها محفوظ اولدیفندن فورطنلی هوالرده کیلر باربنه بیلور . کلیکک برده ترسانه سی واردر . کلیک، Cius بوقطعه نک اسکی بربلده سی اولوب تدقیقانه نظراً یونانستان قدیم تاریخنده مشهور اولان ارغونوترلردن Cius کر جستاندن Colchide عودتنده بوراده توقفله بولبدینی تأسیس ایتش ایش .

کلیک، محفوظ برکوزلرک منهایسنه کائن اولوب ascanius ایرماغیه عین اسنده اولان برکول الیه مربوطیتده بولندیفندن ازمزمان ظرفنده بیوک براترهبو حالی الهرق بر جوق یونان مهاجرلری اورایه جلب واسکان ایلمش ایدی .

ایشته بوسیدن طولانی (میله زین) لرک بر مستملکسی حکمنده طو تلمش ایدی . کلیکک احوال قدیمه تاریخیه سی حقنده معلولاً معلوماً یز یک نقصاندر . بالکر شوراسی سوبیلیم که ، متروشیوسک اوغلی فلپ کلیک (ومیرکی) بلده لری تخریب ایتدکن بصره هرا یکسی ده زه لانک اوغلی بروسایه بخش ایتش، اوده شهری تکرار انشا ایدرک بروسا Prusse تسمیه ایتش ؛ الحق کشیش طاعی اتکندکی بروسا (بروسه) شهرندن تقریق ایچون کلیک (ساحلی بروسا) Prussa ad mare نامی ویرمش ایدی . زمانزده روملر کلیکک کیو ghio دپورلرکه ، بوده اسکی اسمی اولان کیوس Kios دن تحریف ایدلمشدر . اون برنجی عصر میلادیده باشلایان اهل صلیب محارباتی اثناسنده ، کلیکک اناتولینک ایچورلرینه طوغری وقوعوبله حق سوقاتک براسکله سی حکمی آتش ، بوسبیلله اولدیفه اهمیت کسب ایدن بومرسا (جیوتو) Civitol تسمیه ایدلمش وبواسم زمانزده کلیکک تحویل اتمک صورتله تقرر اتمشدر .

شارل تکسیه نک افاده سنه کوره ، بروسه ده نسج و اعمال اولتان ایکیلی کوملکلر درسعادته و بلاد سائر به بوندر تجارت واسطه سیله سوق و اخراج ایدلرکندن کوملک دن غلط اولتهرق کلیکک دنیلمش ایتش .

اساطیر یونانیه جمله سندن اولوق اوزره کلیکک کیملر طرفندن تأسیس ایدلرکینه دائر مختلف روایات وارایسده ، یوقاروده ذکر ایتدیکمز وجهله جغرافیوندن امامیه لی مشهور اس-تارون کلیکک تأسیسی زازونک Jason ارفیق ارغونوت (سبوس) Cius عطف

ایدردی ، که دیگنه جک وقت بوله مازدی . اوقوسنزلقدن صابر رسولاردی . ضعیفلردی . ایلم کدشته جلیقی هپ بوسورته غائب ایدلمشدی . اوراق فرسوده شبانی هپ بوسورته بیرتلمش ، بوسورته ظلام نسیانه آیلشدی . نهایت برکون لوکنه حیقان اوکنج قلدین ششمه جهاتقروزیله اونی بوحللری ترکه مجبور ایتدی .

محجوب، محتز برقادین ، بردلیر ، فقط بقلم اوده تحسین کی هپی ایدی ؟ عجبا اوده تحسینه قارشی بر محبت بسله بورمی ایدی ، واقعا تحسین لوکا یک جوق دفعه لرتصادف ایتدی . فقط کنسینه امید ویره جک هیچ برحرکت کورمدی . لونک فوق الطیبه جدی اولدیفنی مشاهده ایتدکه محزون اولوردی اطوارنده سادهم برکوزلک برطیعیلک واردی . تحسین بونلری ذهندن کچیر ، کچیر ؛ لک صورکه کندی گندینه سواراردی .

— عجبا بیکانه عشق وسودای ؟ برکره مناسبات قلبیه باشلاسه ... لکن بو قلدین کیم ؟ زوجی وارمی ؟ اوبله ایسه دوشوندیکم سعادت عذاب وجدانه تحویل اتمیه جکدر ؟ . واهی خیال ..

تحسین برکجه ساعت اوچه بقین سواقعه فیرلادی . اوک اوست طرفنده کی بولدن کنیش و اغاجلیقی تیبه جیقدی . برچالینک کنارنده سیغارمنی یاقه رقینه بولنده دوام ایتدی . اطرافده کی کوزلاکاره عطف نظر بیه ایتیوردی .

بویه کیسه لردم برحال پیدا اولورکه انظارای حقیقته زربه معطوف ایسه بالکر اورای کورلر . رازدها ایلرله دکن سوکر ایتنک دیگر طرفدن اشاغیه اتمک باشلادی نهایت ایکی داغک تشکیک ایتدیک کچیده اسکی برحوض کنارینه اوطوردی . بورادن باشا بانجه سنک آیدینقلری راز کوربله بلوردی حوضک مروزمانله دیوارلری بقیدشدی . برجهنده کلشی کوزل بتمش اوج درت دانه صالقم سکود واردی . که برزده سورون دالری تحسینک فکری قدر پریشان ایدی .

ارتق تحسین ، بوراده ایتدیک کی دوشونه که باشا بانجه سی ایتدیک کی مشمول نگاه اتمک باشلادی . یانی باشنده کی تپه دنده کوچوک برصو اینوردی . نه دانه بوسونک شیرلیسنی مؤثر بولدی . یاطاغلردن دوکولن بیل نمه لریده اوقدر حزین ایدی که ؟ .

مابعدی وار

نامق صدری

منور وادیلری مشمول نگاه حیرت ایدرکن آغلاردی . صولرک زمزمه بی قرارینی دیکرکن تفکرات خیال پرستانه به دالاردی . لونک بوحالیرینه سببده هپ سیاه کاکلی ، صولفون یوزلو برقادین ایدی . متفکرانه حللری . آتشین کوز یاشلری هپ اوبر قلدین ایتندی .

هرکجه ضیای اخترا نه قارشی زمانکدار اولورکن کوزلری لوکنه اوکلردی . لونک خیالی کلیردی . آه ، اومالکک جمالک ذهنده منقوش تصورالطیق وکلردی . تحسین ، ایشته اونک حسننده تصادف ایتدیک جاذبه مقاو متسوژه حیران ایدی . کوزل ، سیاه کوز . لرندن کوردیکی علائم اضطرابه مقتون ایدی .

نظر نده اوقلدین اوقدر لطیف ایدی که ؟ اوقدر نازک علوی . وقیق ایدی که ؟ اوقدر صافیت و مکملیه مالا مال ایدی که ؟ اوقدر .. اوقدر که ؟ بالکر طراوت سیاسنه بیک هاله نورانی فدا ایدیلردی . بیک صبح و شام فدا ایدیلردی .

تحسین بوتون ساعتی ، بوقدینک خیالنه حصر ایتش کی ایدی . عشقنده برقدسیت بولوردی . کوز یاشلر نه صلابت تصور ایدردی . بیلمزدی . سوق قدرله فکر نده برحس سودا اوایندیران بوقلدین کیمدی ؟ صباحه قارشی بیتاب یانغنه بدوشرکن باشا بانجه سینه باقاردی . اونک توك براقضیا الیه کوی اولدینی فرق ایدله بیان گوچوک شهره کسکین نظرلر فیرلایدی . صوکر ، صوکر طبیعی بر اغراقه تحمل ایده بیه رک کوزلری قانیرکن مکدرانه باشی صالاردی .

اوبوونجه به قدر باشی وضع ایتدیک یاصدیفی صیجاق کوز یاشلر الیه یاصلایدی . اوقلدین ! ایشته اوراده اقامت ایدیوردی . باشا بانجه سینه .. بوکسک داغله بقین بر موقعده انسانلردن افتراق ایتش کی تنهار کوشه ده کی آشیانه ده .. دیمک الوزهره نوجوانی وحدت و انزوا ی سویوردی .

تحسین صباحلری بعضاً بخیره نک کنارینه اینردی . آتچق کبلرلردن حیقان خفیف دومانلر قارشی دوشونک باشلاردی . برکره دالیدی ؟ آتق اونی مستغرق اولدینی حزن و خلیان نه نسیم مطرا تلخیص ایده بیلردی . نه ده اطرافده کی ششمه سرور افزا ..

اولجه تحسین بویه دکلدی . بهارده بوغاز ایچنه طاشینلردی . عودته قدر نهایت اون بش کیجه صیفیه کلیردی . قصور کیجه لری طرایسده ، یک اوغلند بویوک آداده کچریدی . تیسارلورده بالوده امرار ایدردی . برزده اککنجه ترتیب ایدلینده اوکری قالسین قابل دکلدی . بعضاً بوحالده اوقدر دوام

شهره حاكم بولتان قاطرلى طاغلى، يونان خرافانده اسمى مشهور اولان (هر كول)ك
واسناد ايدبور.

قديم ومقبلى (هياس) *Hylas* ك سرگذشت وداستانيله تاريخ يونانده اسمى شهرتشاردر.
يونان مصلالرينه باقيلورسه، كرچستان سفرينه كيدوب عودت ايدن ارغونونلر دونما
ايله كليك كورفزينه يناشميشلر اولانده بونكچ هياس سوچكمك اوزره دكر كنارينه
ايتديكى اناده بريلر طرفندن قالدريلوب كوزدن نهان اولمش ايش!

روملر بومصالى بك سوهدرلر، حتى بوخرافه قرنا بعدقرن اولاد و اخفاده انتقال
ايتديكندن روملر بووقمى نذكارا بركيجه ششلىكى *orbasis* ترتيب ايدرك، اللرنده
مشاهلر بولنديقى خالده «هياس» ديه باغره رق طاغلوده قوشارلر مش. حتى اوچوارد
بولوب كننج ارغونونك اوراده كوزدن نهان اولديقى اعتقاد ايديان برمنبعه، برچايه
هياس نامنى دخى ورمشلايدى.

اسكى خيراغون طرفندن عادتا برشر اولوق اوزره توصيف ايديان بوجايك نرده
اولديقى بوگون معلوم دكلدر.

قاطرلى طاعى (رذوس)ك *Rhesus* زوجسى ارغانطونيس *Arganthonis* د اضافته
ياد وتوسيم ايدمش ايدى.

كليكده اعصار قديمه خاطراتى اولوق اوزره، قديم سورلرى كورورز، تاريخ انشاسى،
شهره ك بديت تاسيسه قدر واران بوسور (بالا) طرز معمارىستده طاشدن يايلىمش،
هرطاشك يلكيكريته اتصاق ايتديكى قيسملر عادتا پرداخت ايديلورجهست بر دقت مخصوصه
ايله ايشلنمش اولديكى برمرتة مريضى جسامته اولان طاشلر ك يوزلرى ده قبارتمه اوله رق
براغامشدر. برحاله ده، شهر مرمه ديون عموميه وائىق عثمانى بنالرنده كوريلان يونمه
طاشلر كى.

معمايه شورايده شايان دقتدره، بو طرز انشا اوقدر اسكى برشى دكلدر، چونكه
بواسولى روماليلر قوللايمشدر: حتى انلر ك زمانده ديوارلر ك ارهسى جامورله قاريشيق
ريشم طرزنده بولمش ايدى، حالبوكه روماليلردن اول يك اسكى زمانلرده، بنالرده،
ديوارلرده جامور قوللانلر ايدى.

كليكده روماليلر دورندن قالمه اثار عتيقه كوريله ميور، هان كافهسى تحريساته اوغرامشدر.
فقط خانه ومساكن انشاسيچون حقريات اجرا ايدلديكى زمان ديرك باشلرينه، ستون
يارچهلرينه تصادف ايديلور. حتى بروقتلر طوبراق قازيلوركن (۶۰۶۴) متره طولنده
بياض طمرلى ييشيل مرممر ستونلر بولمش ايدى.

بروسه ايله كليك ارهسندنكى شوسه بعضاً دوز وبعضاً عارضه لى و حال طبيعده
اوله رق امتداد ايدر. معمايه بوشوسه غايت ايشلك اولديغندن منتظم برحاله بولنديرمىلى
ايچون دقت ايديلور.

كليك بروسيه (۳۴۰،۸۶۵) كيلومتره بعدمسافده اولوب كوزل برقايون ايله التى
ساعته فرح كنور: كليك بروسه شوسه نك كدركاهنده كليك اون كيلومتره اوز قفده،
جسيم طاش يارچهلرله يايلىمش بيوك برسور كوريلور. شوسه نى كچيرمك ايچون برسورك
اورتمسى هدم ايدمشدر. معمايه بوسور كليكده كورديكمز سوركى منتظم طاشلردن اولوب
بوروزلى، غيرمنتظم طاش ييغيلردن متشكلدر. هيئت عموميه سته نظر ايديلورسه يك اسكى
برزمان يادكارى اولدينى اكلاشايلور. بوسورك شهردن اوزاق برعبله انشا ايدلديكنه
باقيلورسه اووقت بورالده ساكن اولان بروسلرله، دوليون *Dolions* لر ازمسند برحد
فاصل اولوق مقصديه احداث ايدلديكنه حكم اولنه بيلير.

بوقطه لى كن بريولى، طوروبده بروسيه طوغرى تمديد نظر ايتسون؛ بروسه نك
كاه يك رنگ، كاه ملوك كاشانه لرى، بونلر ارهسند بر نقطه مضى كى اما كن مقدسه
واميريسى، دها بوقاروده جامه سفيدامه بورونش كشيش اولانجه لطافت و احتشاميله
نظرلرى اوقشار. بروسه نك شال طرفنك منظره سنده كى لطافت، تنوع اشجار و نباتات كى
مجموعه محاسن و طراوت بريره كورولر!

قيريق حياتلر

محررى : عشاق زاده : خلاصيا
(۱۲۵۰ نجى نسخه مژدن مابعد)

اونك ايچون نادر تعاطى اولنان مكنو بلرده
بيله بريانيحيق واردى: عمر بهيجده ده يالكز
كندى محيطك انجده محصور قالمق، خارجه
مكن مرتبه آز حائر علاقه اولوق طبيعى غير
محسوس برترقى ايله نفوذ ايدوب يرلشمش
ايدى. فقط بودقيقده قارنيسند وديده
بر مطالعه جهره اوله رق، قوجهسته مربوط
برزوجه دروشميهيله، اوقاديتك قوجهستى
غائب ايتكم نصل تحمل ايد جكنى صوراركن
عمر بهيج بردن همشيره سنى كوزلرى ياشلرله
دولو، چوچقير، قوجهست، كيمسهست،
دولالغ بونون آجيليه، بونون يالكزليفه
دول كوردى: - اوت، ديدى، بيجاره
همشيره، صوركده هيج كيمسه مالك دكل،
ياپ يالكز، حياتده تك بروجود ...

وديده بردن آتيلدى: - نيچون؟ ديدى،
سز بوقيسكز؟ بن، بن اونك ايچون برهمشيره
دكلنى بيلسه كز اوني نصل تسليه ايدمير،
آرامز نصل تدوى ايدمير.

بو، اوقدر غير ارادى، بويى قادين
قيلندن فيشق، برصدى تسليت وشفتت
ايدى كه عمر بهيج اياغه قالفدى وقارسته قدر
ايلريله يرك اوني ايكي اللرندن طوندى: - آح!
بم مالكز قدر انى، مالكز قدر كوزل قاريچم!
ديدى، بيلسهك، بوقدا كازلك درجستى
بيلسهك، بيلسهك كه راوده بر بشقه وجود،
بر اوچنجى قاب، بر كوروجمه، اوت بر كوروجمه
نه آغبر، نه آغبر برشيدر؛ فقط سن اوقدر
انى، اوقدر كوزل برقله مالكيتك، صوركه
بى اوقدر سورسك، اوقدر سورسك كه ...

شمدى اوني چوكوب صاچلردن، يوزنه،
كوزلردن كوجوك كوجوك بوسه لره اويور،
اوكا تشكرلر بى بوسه لره تاديه ايتكم
ايسته يوردى، بر آراق علاوه ايتدى: - هم كيم
بيلير، بلكه بومامه حاضر لانتقه بجه ايتدك ...
شمدى راز سكوتله تكرار يازيخانه سته
اوطوردى، مكنوبلر بى آججه باشلادى،
بر كوجوك ظرفي آجقدن صوركه كولومسه دى
كوزلر بى قالدردق تحف برمعنى ايله قاريسته
باقدى، كولومسه يوردى.

وديده يوردى: - نه اوليورسكز،
رجا ايدرم: نهدن بكا اوليله تحف تحف
باقيورسكز؟

عمر بهيج هب كولمكده دوام ايدرك
جواب يوردى: - فنا حوادث وديده!
سكاقب قانه جق برشى دهاجيدى، ولى بكك
خام برذات لرندن يايورمش، بكر ثروت
يارين صباح كچهرك بى آلق ايسته يور.
اكلابورميسك، كوجك خاتلر ...

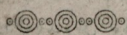
و ديده اهميت ويرمه يور كوريسرك: -
اوح! ديدى، اونلر اولى بارقى؛ چوقلى
چوقلى بر آدى نه يايونلر؛ ايشته اونلر ك
بكر ثروت بكارى وار ...

عمر بهيج بومسئله ده قاريستى اوزمك
عادتستبعيت ايدرك: - كيم بيلير؛ ديدى؛
اونلر ايچون بونون اركلر، آرايه طوته جق،
انواب يابه جق، يارماقونيك اوصايله ماز
يوزوكارسته بر يوزوك دها علاوه ايدمك
مخلوقلردر، هم اونلر صوركه برارزه
قورقولور.

و ديده بردن اهميت ويرمه يور كورونك
اويونسته دوام ايدميهرك آتيلدى: - يوق،
يك ده قورقولماز دكل ...

بوجه وديده نك اغرنندن روحنك اويله
برفوران صميميله عادتا طاشه رق چيقمش
ايدى كه عمر بهيجك كوزلردن معنای لطيفه
- ييلنهرك درين برانديشه ايله قاريسته باقدى،
دوداقونيك ارانندن يالكز: - تحفك،
و ديده: - ديدى و اوطورده رق هانكيسنى
آله جفنده مژدد اللره يكي كن جريدهرك،
رساله لرك قوشاقرنى چوزمكه باشلادى.

[مابعدى وار]

خبرات عليه

بيزندي خبرات فاني ضليل افندي به -
۳ تموز سته ۱۳۷ تاريخى مكنوبكرله كوند
رديككزى بيان ايتديككز واصل اولمادى.
مقرى كورسره عريره مامه - دها كوزل
اثرلر كره انتظار ايدمير.

مقرى كورسره صلت افندي به - كوجوك
حكايه كرى آلق، دها كوزل اثرلر كره
منتظرز.

كينيلى ع، ضاكي افندي به - دها كوزل
اثرلر كره منتظرز.

كوردرسو سامعنى زاده اسماعيل مقي
افندي به - تعميملى تاريخكز (باشقه سته)
عنوانلى منظمه كره ناموزون اولديقى ايچون
نشر اولونمادى. وادى شعري ترك ايدوب
ساعتجيك ايدوب حقيقه نازك بر صنعت ايله
اشتغال ايتسه كز هر ديقه نرق ايلرسكز.

شهر مكنوبى

۶۰ نجى نسخه نى نشر اوغشدر. بالجه كتايچى
وغزته موزعلرنده بولنور. نيانى ۲۰ پاره دى

مدير مسئول : محمد طاهر مدوح
معلومات - طاهر بك مطهرسى

[مابعدى وار]

